

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій з дистанційного продажу товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Законопроект розроблено як **альтернативний** до проекту закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування податком на додану вартість операцій з дистанційного продажу товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях (реєстр. № 16051 від 07.09.2026), внесеного Кабінетом Міністрів України.

Так само, як і основний законопроект, альтернативний проект закону має на меті удосконалення оподаткування операцій електронної торгівлі та гармонізацію національного податкового законодавства з правом Європейського Союзу.

Відповідно до Директиви Ради (ЄС) 2017/2455 про внесення змін до Директиви 2006/112/ЄС і Директиви 2009/132/ЄС щодо певних податкових зобов'язань з податку на додану вартість, що застосовуються до надання послуг та здійснення дистанційних продажів товарів, виключили Розділ IV Директиви 2009/132/ЄС щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість імпорту товарів незначної вартості з метою скасування й уникнення спотворення конкуренції між постачальниками всередині та за межами Співтовариства й уникнення втрат податкових надходжень.

Водночас відповідно до Директиви Ради 2006/79/ЄС передбачено, що товари невеликими партіями некомерційного характеру, які відправляються з третьої країни приватними особами іншим приватним особам у державі-члені, звільняються при імпорті від податку з обороту та акцизного збору. При цьому малі партії некомерційного характеру означають партії, які носять випадковий характер; містять лише товари, призначені для особистого чи сімейного використання вантажоодержувачів, характер і кількість яких не вказують на те, що вони імпортуються з будь-якою комерційною метою; містять товари загальною вартістю не більше 45 євро; надсилаються відправником одержувачу без будь-якої оплати.

З огляду на зазначене, а також для приведення національного законодавства у відповідність до підходів, передбачених Директивою Ради 2006/112/ЄС, відповідно до яких електронні інтерфейси у певних випадках можуть вважатися особами, що здійснюють постачання товарів для цілей оподаткування податком на додану вартість, законопроектом, зокрема, запропоновано:

визначити особливості оподаткування операцій з дистанційного продажу товарів, що ввозяться на митну територію України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях;

передбачити звільнення від оподаткування податком на додану вартість із ввезення на митну територію України товарів, сумарна фактурна вартість яких не

перевищує еквівалент 45 євро, для одного одержувача – фізичної особи в одній депеші від одного відправника – фізичної особи у міжнародних поштових відправленнях або в одному вантажі експрес-перевізника від одного відправника – фізичної особи у міжнародних експрес-відправленнях за умови, що такі товари надсилаються відправником одержувачу без будь-якої оплати, призначаються для особистого чи сімейного використання одержувачем, їх характеристики, кількість та регулярність ввезення не вказують на те, що вони ввозяться з будь-якою комерційною метою, що відповідає положенням Директиви Ради 2006/79/ЄС.

Разом з тим, на відміну від основного законопроекту, **альтернативний** законопроект пропонує спрямувати надходження з податку на додану вартість за операціями дистанційного продажу товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, до спеціального фонду Державного бюджету України з метою забезпечення потреб Збройних Сил України. Крім того, альтернативний проект, на відміну від основного законопроекту, не передбачає внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

2. Мета і шляхи її досягнення

Метою проекту Закону є удосконалення оподаткування операцій електронної торгівлі, гармонізація національного податкового законодавства з правом Європейського Союзу, виконання умови, визначеної у додатку І «Заходи політики щодо структурних реформ» Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором, ратифікованого Законом України від 28.05.2026 № 4892-IX, а також зобов'язань, взятих Україною відповідно до Меморандуму про економічну та фінансову політику з МВФ.

3. Загальна характеристика і основні положення законопроекту

Законопроектом передбачено внесення змін до Податкового кодексу України, спрямованих на врегулювання особливостей оподаткування операцій дистанційного продажу товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях.

Зокрема, законопроектом запропоновано:

визначити терміни «дистанційний продаж товарів», «електронний інтерфейс», «підприємство електронного інтерфейсу», «посередник підприємства електронного інтерфейсу», «правила дистанційного продажу товарів»;

встановити порядок визначення курсу валют при визначення підприємством електронного інтерфейсу належності постачання товарів, що підлягають ввезенню на митну територію України в міжнародних поштових та експрес-відправленнях, до дистанційного продажу товарів, та для здійснення нарахування та сплати податку на додану вартість по операціях з дистанційного продажу товарів;

впровадити особливості оподаткування податком на додану вартість

операцій дистанційного продажу товарів (крім підакцизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 150 євро, з території іншої країни на митну територію України одержувачу – фізичній особі, яка придбала такі товари через електронний інтерфейс;

передбачити звільнення від оподаткування податком на додану вартість із ввезення на митну територію України товарів, сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 45 євро, для одного одержувача – фізичної особи в одній депеші від одного відправника – фізичної особи у міжнародних поштових відправленнях або в одному вантажі експрес-перевізника від одного відправника – фізичної особи у міжнародних експрес-відправленнях за умови, що такі товари надсилаються відправником одержувачу без будь-якої оплати, призначаються для особистого чи сімейного використання одержувачем, їх характеристики, кількість та регулярність ввезення не вказують на те, що вони ввозяться з будь-якою комерційною метою, що відповідає положенням Директиви Ради 2006/79/ЄС;

передбачити звільнення від оподаткування податком на додану вартість із ввезення на митну територію України товарів (крім підакцизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 150 євро у несупроводжуваному багажу;

передбачити звільнення від оподаткування податком на додану вартість операції з дистанційного продажу товарів, призначених для цілей безпеки та оборони, операції з ввезення на митну територію України яких звільнено від оподаткування податком на додану вартість відповідно до пунктів 87⁻¹ та 92 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (енергетичне обладнання та товари для забезпечення сил оборони України). Порядок такого звільнення від оподаткування, у тому числі шляхом повернення сплаченого податку на додану вартість фізичній особі, яка придбала такі товари запропоновано встановити Кабінетом Міністрів України.

Окрім того, на відміну від основного проекту закону, альтернативний законопроект передбачає, що податок на додану вартість, за операціями дистанційного продажу товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України та спрямовується на забезпечення потреб Збройних Сил України

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Правове регулювання відповідних суспільних відносин здійснюється Податковим кодексом України та Митним кодексом України.

З метою врегулювання питання адміністрування особливостей оподаткування ПДВ операцій дистанційного продажу товарів Кабінетом Міністрів України внесено доопрацьований проект закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо особливостей здійснення митних формальностей щодо товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях (реєстр. № 15460 від 31.07.2026).

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація норм законопроекту не потребуватиме додаткового фінансування з Державного бюджету України в поточному бюджетному періоді.

Водночас прийняття законопроекту дозволить додатково залучити до Державного бюджету України податкові надходження в сумі близько 10 млрд грн в розрахунку на рік.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Реалізація положень законопроекту за предметом правового регулювання не матиме безпосереднього впливу на ринкове середовище, розвиток окремих регіонів; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами.

Водночас прийняття проекту акта сприятиме:

наближенню України на шляху до членства в Європейському Союзі шляхом гармонізації національного податкового законодавства з правом ЄС;

виконанню міжнародних зобов'язань України перед Міжнародним валютним фондом та ЄС;

збільшенню надходжень до Державного бюджету України, вирівнюванню конкуренції між українськими та іноземними виробниками аналогічних товарів, боротьбі зі схемами ухилення від сплати податків.

Народний депутат України

Данило ГЕТМАНЦЕВ

